

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 222.570 van 21 februari 2013
in de zaak A. 201.015/VII-38.154.**

In zake : 1. André MERTENS
 2. de GEMEENTE OOSTERZELE
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Eva De Witte en Tom Malfait
 kantoor houdend te 9000 Gent
 Kasteellaan 141
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de DEPUTATIE VAN DE PROVINCIE
OOST-VLAANDEREN

Tussenkomende partij :
 Ronny DE MEYER
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Bruno Van Cauwenbergh
 kantoor houdend te 9308 Aalst - Hofstade
 Steenweg op Dendermonde 149
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 8 juli 2011, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen van 5 mei 2011 waarbij het beroep ingesteld tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Oosterzele van 23 november 2010, houdende weigering van de milieuvergunning aan Ronny De Meyer voor het verder exploiteren en veranderen van een varkenshouderij, gelegen aan de Morestraat 5 te Oosterzele, wordt ingewilligd, de beroepen beslissing wordt opgeheven en de gevraagde vergunning wordt verleend.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 216.220 van 10 november 2011 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit verworpen.

De verzoekende partijen hebben een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 30 december 2011. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partij en de tussenkomende partij hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verzoekende partijen hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 december 2012.

Kamervoorzitter Luc Hellin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Tania Van Laer, die loco advocaten Eva De Witte en Tom Malfait verschijnt voor de verzoekende partijen, jurist Christophe Wille, die verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Patrick Vandendael, die loco

advocaat Bruno Van Cauwenbergh verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De betwisting betreft een varkenshouderij die door de tussenkomende partij wordt geëxploiteerd aan de Morestraat 5 te Oosterzele. De inrichting is volgens het gewestplan gevestigd in agrarisch gebied. In de nabije omgeving, in hetzelfde agrarisch gebied, staan een aantal woningen, waarvan vijf in een straal van 100 meter rond de perceelsgrenzen. De eerste verzoeker blijkt in één daarvan te wonen.

3.2. Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Oosterzele zou op 13 september 2005 akte hebben genomen van een op 4 december 1991 gedane melding van de exploitatie van een inrichting klasse 3, waar 199 varkens (zeugen) worden gehouden. Rond die tijd blijkt ook dat de inrichting sinds 1995 vergunningsplichtig is in klasse 2, door een wijziging van de indelingslijst.

3.3. Op 8 februari 2006 verleent het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Oosterzele een milieuvergunning voor 199 varkens en de opslag van 330 m³ dierlijke mest. De Vlaamse Landmaatschappij dient een administratief beroep in. Op 22 juni 2006 beperkt de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen de vergunning tot 125 varkens, naar evenredigheid met de bewezen mestafzet.

3.4. Op 30 augustus 2010 dient de exploitant een aanvraag in voor de hernieuwing en verandering van de vergunning. Het aantal varkens zou worden verhoogd tot 911, en de mestopslag zou worden uitgebreid tot 690 m³.

3.5. Op 23 november 2010 weigert het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Oosterzele de gevraagde vergunning.

3.6. De aanvrager dient een administratief beroep in.

3.7. De volgende adviezen worden hierop verleend :

- de afdeling Milieuvergunningen adviseert voorwaardelijk gunstig;
- de afdeling Operationeel Waterbeheer en de afdeling Grondwaterbeheer van de Vlaamse Milieumaatschappij adviseren voorwaardelijk gunstig;
- de provinciale milieudeskundige adviseert voorwaardelijk gunstig;
- de Provinciale Milieuvergunningscommissie adviseert voorwaardelijk gunstig.

3.8. Op 5 mei 2011 wordt het bestreden besluit genomen : de gevraagde vergunning wordt verleend. Er worden hierbij bijzondere vergunningsvoorwaarden opgelegd. Deze hebben betrekking op de grondwaterwinning, de ammoniakemissiearme stal, de chemische luchtwasser, de brandveiligheid, een groenscherp, de opvang van hemelwater, het stationair draaien van motoren, de opslag en verwerking van afvalstoffen, de tankbeurten, de stelplaatsen voor landbouwvoertuigen en de opslag van zwavelzuur dienstig voor de chemische luchtwasser.

Het bestreden besluit luidt als volgt :

"(...)

Overwegende dat wat de aanvraag betreft het volgende wordt gesteld :

De milieuvergunningsaanvraag betreft de uitbreiding en de hernieuwing van de milieuvergunning voor een vergunde en bestaande varkenshouderij (op 1 januari 1993 vergund voor 199 varkens).

De exploitant heeft eertijds een vergunning bekomen voor 125 varkens, 342 m³ dierlijke mestopslag en opslag van 1200 liter mazout. De aanvraag

omvat de uitbreiding met 786 'andere' varkens tot in totaal 911 'andere' varkens, 10 landbouwvoertuigen, opslag van 950 kg zwavelzuur, opslag 200 kg fytoproducten, 50 ton stro, 348 m³ dierlijke mest tot in totaal 690 m³ (650 m³ vaste mest en 40 m³ gier), en een grondwaterwinning van 7 m³/dag en 1.700 m³/jaar uit een steenput met een diepte van 8 m.

De exploitant wenst een deel van de bestaande stal te vervangen door een nieuwe vleesvarkensstal met bijhorende luchtwasser. 55 stalplaatsen voor 'andere' varkens worden voorzien in de bestaande stal en 856 stalplaatsen voor 'andere' varkens worden voorzien in de ingestrooide nieuwbouwstal met chemische luchtwasser.

Bij plaatsbezoek is vastgesteld dat de exploitant de bedoeling heeft om mede door de uitbreidingsaanvraag zijn verouderde infrastructuur om te vormen naar een modern bedrijf, waarbij rekening wordt gehouden met de moderne technieken van luchtzuivering. Het nog resterende gedeelte met een 55-tal stalplaatsen is in wezen een quarantainestal, zijnde een tijdelijke stal in geval van ziektes; deze plaatsen gelden evenwel als stalplaatsen voor dieren. De meeste varkens worden gehouden in de ammoniakemissie-arme stal.

De staloppervlakte voor 'andere' varkens met een gewichtsklasse van 85 tot 110 kg, bedraagt ongeveer 0,72 m²/dier (norm: 0,65 m²/dier); er wordt dus voldaan aan de oppervlakenormen volgens het K.B. van 15 mei 2003 (B.S. 24 juni 2003) betreffende de bescherming van varkens in varkenshouderijen.

De exploitant beschikt over een vergunning die nog geldig is tot en met 21 juni 2026. Volgens artikel 18, §3 van het milieuvergunningendecreet is een vroegtijdige hernieuwing mogelijk in geval van een geplande overname of een belangrijke verandering. Het argument dat wordt aangehaald om aanspraak te maken op de hernieuwing van de milieuvergunning is de belangrijke verandering die zich voltrekt (de bouw van een nieuwe stal en de interne reorganisatie van de stalplaatsen).

Er worden geen werknemers tewerkgesteld.

Overwegende dat wat de planologische aspecten betreft, het volgende wordt gesteld :

De inrichting is volgens het gewestplan 'Gentse en Kanaalzone' gelegen in een 'agrarisch gebied', op een afstand van ongeveer 700 meter van een 'woongebied ander dan een woongebied met landelijk karakter', ongeveer 1.000 meter van een 'woonuitbreidingsgebied' en 450 meter van een 'woongebied met landelijk karakter'.

De onmiddellijke omgeving is matig bebouwd; binnen een straal van 100 meter rondom de perceelsgrenzen van de inrichting bevinden er zich ongeveer 5 vreemde woningen.

De ligging van de inrichting in 'agrarisch gebied', is in overeenstemming met de bepalingen van het KB van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de gewestplannen.

Overwegende dat wat de milieuhygiënische aspecten betreft, het volgende wordt gesteld :

1. Afvalwater

Het adres Morestraat 5 bevindt zich volgens het zoneringsplan van de gemeente in een geel gearceerd gebied, zijnde een centraal gebied (aangesloten op een rioolwaterzuiveringsinstallatie).

Het huishoudelijk afvalwater wordt geloosd in de openbare riolering.

De varkensstallen zijn voorzien van volle vloeren met een dikke strolaag; de stallen worden voornamelijk droog gereinigd; een beperkte hoeveelheid reinigingswater, gier en uitloging van de mestvaalt worden opgevangen in een cisterne van 20 m³ bij de mestvaalt; nabij het fytolokaal is er nog een gierkelder van 20 m³.

2. Bodem- en grondwaterverontreiniging

De opslag van 1.200 liter mazout gebeurt in een bovengrondse dubbelwandige houder met verdeelslang. Het tanken gebeurt thans onder een afdak. De houder werd met goed gevolg gekeurd op 21 februari 2011. Na de verbouwingen zal de houder worden verplaatst naar de loods (en opnieuw worden gekeurd), voorzien van een ondoordringbare betonverharding. De nodige absorptiematerialen moeten aanwezig zijn om eventueel gemorste brandstof zorgvuldig te kunnen opruimen.

In deze loods worden ook 5 landbouwvoertuigen opgesteld. De overige landbouwvoertuigen worden opgesteld in een berging en vooraan is er de varkensstal. Landbouwvoertuigen met eigen motor worden steeds opgesteld op vloeistofdichte ondergrond.

De mestvaalt wordt aangelegd overeenkomstig de bepalingen van Vlarem II (driezijdige ommuring, vloeistofdichte vloer, opvang van meststoffen).

Voor zover de mestvaalt, stalvloeren en gieropvang vloeistofdicht worden uitgevoerd, valt er geen bodem- en grondwaterverontreiniging te vrezen.

De opslag van de gevaarlijke producten in kleine verpakking (voornamelijk gewasbeschermingsmiddelen) gebeurt in een afgesloten lokaal voorzien van de nodige pictogrammen. De exploitant beschikt over een certificaat dat er wordt voldaan aan de voorwaarden van de sectorgids autocontrole voor de primaire plantaardige productie (certificaat afgeleverd op 9 maart 2009 en geldig tot en met 8 maart 2012).

De opslag van 950 kg zwavelzuur voor de chemische luchtwasser gebeurt in een dubbelwandige wisselcontainer met metalen afscherming. Volgens het uitvoeringsplan wordt de container opgesteld in de zone van de mestvaalt, waar dit volgens de voorschriften van de leverancier moet gebeuren in een geïsoleerde omgeving; om calamiteiten te voorkomen moet hieromtrent de nodige aandacht worden gegeven; dit kan worden opgenomen als bijzondere voorwaarde in de milieuvergunning. Het spuiwater wordt opgevangen in een cisterne van 15 m³ en kan na analyse worden afgezet als kunstmest overeenkomstig de bepalingen van het Mestdecreet.

3. Afvalstoffen

Kadavers van de varkens worden afgesloten bewaard vooraleer ze worden opgehaald door het destructiebedrijf.

De kadavers van de dieren worden op de ophaaldag op de daarvoor overeengekomen kadaverplaats gelegd. Deze plaats is voorzien van een ondoordringbare betonverharding en kadaverstulp, een afscherming door middel van een haag moet nog worden gerealiseerd.

4. Geurhinder - Vlarem - Verbods- en afstandsregels

De inrichting is volgens het gewestplan 'Gentse en Kanaalzone' gelegen in een 'agrarisch gebied', op een afstand van ongeveer :

- 700 meter van een 'woongebied ander dan een woongebied met landelijk karakter',
- 1.000 meter van een 'woonuitbreidingsgebied';
- meer dan 1.000 meter van andere hindergevoelige gebieden;
- alsook op ongeveer 400 meter van een 'woongebied met landelijk karakter'.

Alle varkens worden gehouden op volle vloeren voorzien van een strobed; deze staltechniek beperkt reeds in belangrijke mate de geur- en ammoniakemissie en wordt binnen de sector van de zeugenhouderijen reeds aanzien als een ammoniakemissiearm stalsysteem.

De nieuwe varkensstal wordt vervolgens ammoniakemissiearm uitgevoerd overeenkomstig systeem S-2: chemisch luchtwassysteem met 70% of hogere emissiereductie.

M.b.t. ammoniakreductie realiseert de chemische luchtwasser gemakkelijk een rendement van 70%; m.b.t. geurreductie een rendement van 20 à 30%, m.b.t. stofreductie een rendement van 90%. Om er zeker van te zijn dat de luchtwasser in de praktijk naar behoren blijft functioneren, is het noodzakelijk dat er een doeltreffend systeem van controle en onderhoud wordt toegepast.

Hiertoe werden in het ministeriële besluit van 19 maart 2004 dan ook volgende eisen gesteld aan het gebruik :

- elk half jaar moet er een monster van het spuiwater worden genomen; de analyseresultaten moeten binnen de aangegeven grenzen liggen; monsternamen, vervoer en analyse van het spuiwater en de rapportage worden uitgevoerd door een erkend laboratorium;
- door vervuiling van het filterpakket ondervindt de ventilatielucht een hogere weerstand; om deze reden moet het luchtwassysteem minimaal elk jaar worden gereinigd;
- er wordt een logboek bijgehouden met betrekking tot enerzijds metingen, onderhoud, analyseresultaten van het spuiwater en optredende storingen, en anderzijds de wekelijkse controlewerkzaamheden;
- de chemische luchtwasser moet een ammoniakverwijderingsrendement hebben van minimaal 70%;
- er wordt een onderhoudscontract en een adviescontract afgesloten met de leverancier; in het onderhoudscontract wordt een jaarlijkse controle en onderhoud van de luchtwasinstallatie opgenomen; voorts zijn in dit contract de taken van de leverancier opgenomen.

De onmiddellijke omgeving is matig bebouwd; binnen een straal van 100 meter rondom de perceelsgrenzen van de inrichting bevinden zich ongeveer 5 vreemde woningen.

De uitbreiding van de varkensstapel is groter dan 100% t.o.v. de bestaande toestand (toestand op 1 januari 1993); overeenkomstig artikel 3.2.2.2. §2. van Vlare II zijn de afstands- en verbodsbepalingen van Vlare II van toepassing; voor een aantal waarderingspunten van de stalsystemen van 134, moet er op basis van het aantal varkensseenheden (911) een minimale afstand worden gerespecteerd van 150 meter t.o.v. hindergevoelige gebieden; de afstand tot het meest nabijgelegen hindergevoelig gebied bedraagt ongeveer 700 meter ('woongebied ander dan woongebied met landelijk karakter').

De verluchting van de bestaande quarantainest al gebeurt op natuurlijke wijze via open nok; het aantal stalplaatsen in deze stal vermindert van 125 naar 55; hierdoor kan er worden van uitgegaan dat de geuremissie van deze stal zal afnemen.

Door de netto uitbreiding met 786 varkens kan er worden van uitgegaan dat met huisvesting in klassieke stallen er een evenredige toename van de geuremissie zal zijn; daar de uitbreiding wordt gerealiseerd in een nieuwe ammoniakemissiearme stal, voorzien van een strobed, kan er worden van uitgegaan dat de geuremissie niet overmatig zal toenemen.

5. Geluidshinder

De nieuwe varkensstal wordt mechanisch verlucht met centrale uitstoot via de chemische luchtwasser; het geproduceerde geluid van de mechanische verluchting uit zich onder de vorm van een laagfrequent en niet ver dragend gezoem.

Door de ligging in agrarisch gebied zijn de volgende milieukwaliteitsnormen van toepassing: overdag 45 dB(A), 's avonds 40 dB(A) en 's nachts 35 dB(A).

De geluidsbronnen op het bedrijf zijn het gebruik van landbouwmachines, het transport van grondstoffen en dieren, en de dieren zelf. Deze geluidsbronnen betreffen allemaal incidentele geluiden die eigen zijn aan de exploitatie van een landbouwbedrijf.

Er kan worden van uitgegaan dat geluidshinder beperkt zal blijven tot normale burenhinder.

6. Mestproductie - Mestafzet - Mestdecreet

Sinds 1 januari 2008 is er een volledige loskoppeling van de milieuvergunning en het Mestdecreet. Bijgevolg zijn er voor het afleveren van een milieuvergunning geen limiterende bepalingen meer met betrekking tot de mestproductie, bewezen mestafzet, e.d..

De exploitant dient er - overeenkomstig de bepalingen van het Mestdecreet - over te waken dat er beschikking is over voldoende nutriëntenemissierechten (NER-D) voor het aanhouden van de te vergunnen veestapel.

7. Mestopslagcapaciteit

De varkens worden gehouden in stallen met volle vloer en strobed; de mest betreft dus stalmest en geen mengmest.

Uitgaande van de inrichtingsplannen moet er een mestopslagcapaciteit van stalmest worden voorzien van minimaal 638 m³; aangezien er een mestvaalt wordt voorzien van 650 m³ en er ook voldoende mestopslagcapaciteit aanwezig is in de ingestrooide stallen, wordt er ruimschoots voldaan aan artikel 5.9.2.2., §5 van titel II van het VLAREM.

8. Ammoniakemissie

In artikel 5.9.2.1bis., §1 van titel II van het VLAREM, wordt gesteld dat voor inrichtingen voor pluimvee en varkens - hetzij een nieuwe inrichting hetzij een verandering waarbij één of meerdere nieuwe stallen worden gebouwd - de nieuwe stallen emissiearm moeten zijn conform een techniek die is opgenomen in de lijst vast te stellen door de Vlaamse minister bevoegd voor het Leefmilieu. Deze lijst is vastgesteld in het ministeriële besluit van 19 maart 2004 (B.S. 14/10/2004).

De nieuwe varkensstal wordt vervolgens ammoniakemissiearm uitgevoerd overeenkomstig systeem S-2: chemisch luchtwassysteem met 70% of hogere emissiereductie; hierdoor wordt er voldaan aan artikel 5.9.2.1.bis van Vlarem II.

9. Visuele hinder

De inrichting is reeds voorzien van een groenscherm. Naar aanleiding van de bouw van de nieuwe stal en loods, en ter landschappelijke integratie van de stallen, zal het groenscherm moeten worden uitgebreid.

10. Grondwaterwinning

De aanvraag omvat eveneens een grondwaterwinning met een debiet van max. 7 m³/dag en 1.700 m³/jaar uit een steenput van 8 meter diep die water onttrekt uit de watervoerende laag van het Ieperiaan Aquifersysteem (HCOV-code : 0800).

Het gebruik van het grondwater betreft een in hoofdzaak hoogwaardige toepassing (drinkwater dieren).

De steenput van 8 meter diep onttrekt water aan de Ieperiaan Aquifer (HCOV : 0800) en uit het grondwaterlichaam CVS_0800_GWL_3. Het betreft hier een gespannen watervoerende laag. Er kan worden van uitgegaan dat door het aangevraagde debiet de capaciteit van deze watervoerende laag niet in het gedrang zal komen.

Het aangevraagde debiet van max. 7 m³/dag en 1.700 m³/jaar is een onderschatting van de benodigde waterbehoefte; op basis van het aantal dieren wordt de waterbehoefte voor de dieren (drinkwater en reinigingswater) geschat op ongeveer 2.077 m³/jaar. Enkel de drinkwaterbehoefte wordt geschat op 1.968 m³/jaar. Voor het huishoudelijk gebruik wordt 150 m³ leidingwater ingezet. Voor laagwaardige toepassingen moet hemelwater worden gebruikt; naar aanleiding van de bouw van de nieuwe varkensstal wordt er een totale bergingscapaciteit voorzien van 60 m³. Het hemelwater moet worden ingezet voor laagwaardige toepassingen; op jaarbasis zou er 400 m³ hemelwater worden ingezet voor laagwaardige toepassingen.

Met betrekking tot de bestaande boorput werden op basis van het plaatsbezoek volgende vaststellingen gemaakt :

- debietmeting : ja,
- peilmeting : niet aanwezig,
- afwerking van de put : betonnen deksel,
- waterbehandeling : geen.

In het kader van het advies van de provinciale deskundige grondwater werd de waterbalans van het bedrijf nagezien, werd het effect beoordeeld van de aangevraagde grondwaterwinning op de watervoerende laag (kwantitatief en kwalitatief), alsook op de (natuurlijke) omgeving en op naburige winningen, werden de risico's op zettingen ingeschat, werd de hoogwaardigheid van de toepassingen geëvalueerd samen met de reeds geleverde inspanningen en verdere mogelijkheden inzake watersparende maatregelen en alternatieve waterbevoorrading. Deze beoordeling geeft aanleiding tot het opleggen van bijzondere voorwaarden bovenop de algemene en sectorale vergunningsvoorwaarden. Dit kan de aantasting van de watervoerende laag en de daaruit voortvloeiende hinder en risico's tot een aanvaardbaar niveau herleiden.

11. Hemelwater

De totale dakoppervlakte van de bedrijfsgebouwen (inclusief de nieuwe gebouwen) bedraagt ongeveer 1.000 m². Van een dergelijke dakoppervlakte kan jaarlijks theoretisch ongeveer 720 m³ hemelwater worden opgevangen; uit berekeningen blijkt dat met een hemelwaterberging van 60 m³ er, bij een leegstand van 1%, dagelijks ongeveer 1,4 m³ hemelwater ter beschikking is voor laagwaardige toepassingen.

Naar aanleiding van de bouw van de nieuwe stal wordt er een hemelwaterberging voorzien van 60 m³. Het hemelwater moet worden ingezet voor laagwaardige toepassingen zoals reinigingswater voor stallen en voertuigen, alsook als proceswater voor de chemische luchtwasser.

12. Ongedierte

Overeenkomstig artikel 4.1.3.1. van Vlarem II moet de inrichting zindelijk worden gehouden en in goede staat van onderhoud verkeren. Zo vaak de omstandigheden daartoe aanleiding geven moeten doeltreffende maatregelen worden genomen tegen ongedierte.

(...)

Overwegende dat de exploitant, overeenkomstig artikel 43 §2 van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning steeds alle maatregelen dient te nemen om schade en hinder te voorkomen;

Overwegende dat de vergunningverlenende overheid, overeenkomstig artikel 20 van het milieuvergunningsdecreet, onverminderd de bepalingen van dezelfde wetten, decreten en uitvoeringsbesluiten bij het verlenen van een vergunning bijzondere voorwaarden kan opleggen, met het oog op de bescherming van de mens en het leefmilieu;

Overwegende dat, wat voorafgaat in acht genomen, kan gesteld worden dat de risico's voor de externe veiligheid, de hinder, de effecten op het leefmilieu, op de wateren, op de natuur en op de mens buiten de inrichting, mits naleving van de in onderhavig besluit opgelegde milieuvoorwaarden tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt;

(...)"

3.9. Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Oosterzele heeft op 11 januari 2011 de corresponderende stedenbouwkundige vergunning geweigerd. De vergunning werd vervolgens in beroep op 28 april 2011 verleend door de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen. De tweede verzoekende partij heeft daarop beroep ingediend bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

Standpunt van de partijen

4. Aangaande het belang van de verzoekende partijen wordt in het verzoekschrift uiteengezet dat de eerste verzoeker eigenaar en bewoner is van een woning gelegen in de overheersende windrichting, op een afstand van ongeveer 50 meter van de betrokken inrichting en dat de uitbreiding van die inrichting zijn rustig woonklimaat zal verstoren. De tweede verzoekende partij meent belang te hebben bij huidig annulatieberoep, omdat het bestreden besluit strijdig is met het gemeentelijk stedenbouwkundig en milieubeleid en met haar visie omtrent de inrichting van het gebied. Zij wijst er eveneens op dat zij als vergunningverlenende overheid de milieuvergunning en de stedenbouwkundige vergunning voor de betrokken inrichting heeft geweigerd.

5. De tussenkomenende partij meent evenwel dat de eerste verzoeker zijn hoedanigheid van eigenaar en bewoner van een woning in de onmiddellijke nabijheid van de betrokken inrichting niet bewijst met een eigendomstitel of een identiteitskaart en dat hij bovendien als eigenaar van een zonevreemde woning geen wettig belang heeft bij het bestrijden van de realisatie van de gewestplanbestemming "agrarisch gebied".

De tweede verzoekende partij heeft volgens de tussenkomenende partij geen wettig belang bij huidig beroep, omdat het bestreden besluit niet strijdig is met het gemeentelijk stedenbouwkundig beleid, nu het gebied waar de inrichting is gesitueerd in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van de gemeente Oosterzele bestemd is voor landbouwbedrijven en de uitbreidingen van landbouwbedrijven.

6. De verzoekende partijen repliceren in hun memorie van wederantwoord dat, hoewel niet is vereist dat de eerste verzoeker een bewijs van zijn hoedanigheid voorlegt, nu hij zijn woonplaats heeft in het betrokken goed, wat

op eenvoudige wijze kan worden geverifieerd en wat volstaat ter staving van zijn belang, toch de nodige stukken worden bijgevoegd, dat de omstandigheid dat de woning van de eerste verzoeker zich in agrarisch gebied bevindt hem niet belet op te komen tegen een gebeurlijke onwettigheid van de verleende vergunning, dat de betrokken milieuvergunning in eerste instantie het milieubeleid van de gemeente betreft en dat het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan de uitbreiding van bestaande landbouwbedrijven slechts toelaat voor zover de ruimtelijke draagkracht niet wordt overschreden, zodat er nog gelegenheid is voor een eigen beleid van de tweede verzoekende partij.

Beoordeling

7. Om belang te hebben bij het bestrijden van de aan de tussenkomen partij verleende milieuvergunning moeten de verzoekende partijen aantonen of minstens aannemelijk maken dat zij hinder of nadeel kunnen ondervinden door de vergunde exploitatie.

8. Wat de eerste verzoeker betreft, is de afstand tussen zijn woonplaats en de plaats waar de hinder zijn oorsprong vindt een objectief criterium. Hij stelt dat hij op ongeveer 50 meter van de vergunde inrichting woont. Noch de verwerende noch de tussenkomen partij tonen aan dat de door de eerste verzoeker opgegeven afstand, die gestaafd wordt met kaartmateriaal, feitelijk onjuist is.

Conform artikel 2, § 1, 2°, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna : algemeen procedure-reglement), heeft de eerste verzoeker in het verzoekschrift zijn woonplaats vermeld. Het algemeen procedurereglement schrijft nergens voor dat de in het inleidend verzoekschrift vermelde hoedanigheid en woonplaats aan de hand van officiële stukken moeten worden bewezen. Bovendien blijkt uit het door de eerste

verzoeker bij de memorie van wederantwoord gevoegde uittreksel uit het bevolkingsregister dat hij sinds 1974 ter plaatse woont.

Rekening houdend met de aard en de omvang van de vergunde inrichting, is het aannemelijk dat de eerste verzoeker in zijn woonplaats nadeel kan ondervinden. De omstandigheid dat zijn woning zonevreemd is, ontnemt hem zijn belang niet. Ook in agrarisch gebied hebben bewoners, niet-landbouwers, immers een legitiem belang om op te komen tegen een gebeurlijke onwettigheid van een verleende milieuvergunning.

9. De tweede verzoekende partij heeft belang bij een annulatieberoep gericht tegen een milieuvergunning voor een inrichting op haar grondgebied, die zij in eerste aanleg heeft geweigerd en die haar beleid doorkruist. Zij merkt ook terecht op dat in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan is voorzien dat door de uitbreiding van de bestaande landbouwbedrijven de ruimtelijke draagkracht niet mag worden overschreden.

De excepties worden verworpen.

V. Onderzoek van het eerste middel

Standpunt van de partijen

10. De verzoekende partijen voeren in een eerste middel de schending aan van het zorgvuldigheidsbeginsel, van de materiële motiveringsplicht, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna : motiveringswet), van artikel 4.1.2.1, § 1, van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (hierna : Vlarem II) en van artikel 30bis van het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (hierna : Vlarem I). Zij stellen dat het bestreden besluit niet

afdoende is gemotiveerd, doordat wordt geconcludeerd dat de risico's voor de externe veiligheid, de hinder, de effecten op het leefmilieu, op de wateren, op de natuur en op de mens buiten de inrichting, mits naleving van de opgelegde milieuvoorwaarden tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt, waarbij, wat de geurhinder betreft, wordt volstaan met de overweging dat de verbods- en afstandsregels van Vlarem II worden gerespecteerd.

De verzoekende partijen halen vooreerst argumenten aan betreffende de open mestopslag. Zij wijzen op artikel 4.1.2.1, § 1, van Vlarem II dat bepaalt dat de exploitant als normaal zorgvuldig persoon steeds de beste beschikbare technieken (hierna : BBT) moet toepassen ter bescherming van mens en milieu, en dit zowel bij de keuze van behandelingsmethodes op niveau van de emissies, als bij de keuze van bronbeperkende maatregelen, zij wijzen ook op artikel 30bis van Vlarem I dat erin voorziet dat de emissiegrenswaarden, de parameters en de gelijkwaardige technische maatregelen gebaseerd moeten zijn op de BBT, en op een uiteenzetting op de website van het Energie- en Milieu-Informatiesysteem van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (hierna : VITO) waar de opslag van mest, zowel vaste als vloeibare, in een afgesloten ruimte als BBT wordt aangemerkt om geurhinder te vermijden. Zij stellen vervolgens dat, ondanks het advies van de provinciale milieudeskundige om de mestopslag te overdekken, werd afgezien van het overkappen van de mestopslag, omdat daarvoor een bouwvergunning vereist is en "de buurt hierover ook weer moeilijk zal doen", dat werd besloten tot het vervolledigen van het groenscherm rond de mesthoop en een verticale uitstoot van de luchtwasser, hoewel een groenscherm ongeschikt is voor geurreductie en dat de overweging dat de hinder van de mestvaalt voor de omwonenden aanvaardbaar is, aangezien die op de achterzijde van het perceel is voorzien, niet kan worden bijgetreden, nu de mestvaalt zich op amper 60 meter van de woning van de eerste verzoeker bevindt, dewelke bovendien in de overheersende windrichting is gelegen.

Volgens de verzoekende partijen beperkt het bestreden besluit zich tot de stelling dat "daar de uitbreiding wordt gerealiseerd in een nieuwe

ammoniakemissiearme stal, voorzien van een strobed, er kan worden van uitgegaan dat de geuremissie niet overmatig zal toenemen", zonder enige technische of wetenschappelijke onderbouwing, zonder onderzoek of motivering omtrent de concrete impact op de omgeving en dit nadat de betrokken vergunning in eerste aanleg werd geweigerd omdat de omvang van de bedrijfsuitbreiding een overmatige hinder voor de onmiddellijke omgeving zou meebrengen. Zij betogen voorts dat geen maatregelen werden opgelegd om de geurhinder te beperken, dat de chemische luchtwasser, ingaand tegen het advies van de milieuambtenaar van de gemeente Oosterzele, enkel in de nieuwe varkensstal wordt voorzien en dat de geurreductie van die chemische luchtwasser volgens het bestreden besluit zelf slechts 20 tot 30 % bedraagt, wat ontoereikend is gelet op de grote toename van het aantal varkens.

Zij doen ten slotte nog gelden dat ook wat betreft het krenghuisje, dat door zijn ligging aan de straatzijde voor extra geurhinder zorgt, in de vergunning geen enkele bijzondere voorwaarde wordt opgelegd, hoewel herhaaldelijk werd gewezen op de noodzaak tot betere afsluiting ervan en dat in het bestreden besluit geen rekening wordt gehouden met de geurhinder veroorzaakt door het transport van en naar de betrokken inrichting.

11. De verwerende partij antwoordt dat in het bestreden besluit de betrokken aanvraag uitgebreid wordt beoordeeld rekening houdend met alle feitelijke gegevens, in het bijzonder met de specifieke kenmerken van de inrichting en de plaatselijke toestand en dat daarbij omstandig wordt gemotiveerd omtrent de geurhinder. Zij benadrukt eveneens dat de inrichting is gelegen in agrarisch gebied, waar van de omwonenden een hogere tolerantiedrempel mag worden verwacht.

Zij stelt vervolgens dat de Provinciale Milieuvergunningscommissie, in tegenstelling tot de provinciale milieudeskundige, een overkapping van de mestopslag niet noodzakelijk heeft geacht maar heeft voorgesteld het groenscherm, dat ook dienst zal doen als windscherm, uit te breiden en de uitstoot van de luchtwasser weg van de

mestopslag uit te voeren, dat een overkapping voor vaste mest geen BBT is, opgenomen in artikel 5.9.2.2 van Vlarem II, dat de verticale uitstoot in overeenstemming is met de BBT en dat de mestvaalt zich op ruime afstand bevindt van de meest nabijgelegen woningen. De webpagina waarnaar de verzoekende partijen verwijzen heeft volgens de verwerende partij betrekking op het afval- en mestverwerkingsselectie systeem (hierna : AFSS), wat niet van toepassing is op de betrokken inrichting.

Zij is voorts van oordeel dat de geuremissie niet overmatig zal toenemen, nu de milieuvergunningsaanvraag niet enkel een uitbreiding, maar ook een verregaande modernisering van het bedrijf in overeenstemming met de moderne techniek van luchtzuivering behelst. Zij wijst er op dat aan de afstandsregels is voldaan, dat het aantal stalplaatsen in de oude stal, die slechts periodiek een volle bezetting zal hebben, vermindert en dat het overgrote deel van de dieren zal worden gestald in de nieuwe dubbel ammoniakemissiearme stal. Volgens de verwerende partij wordt ten onrechte verwezen naar het weigeringsbesluit van het college van burgemeester en schepenen, nu dit besluit enkel voor de exploitatie gunstige overwegingen bevat en aangaande de geurhinder stelt dat die tot een minimum zal worden beperkt en er weinig hinder te verwachten valt. Zij betwist eveneens de bewering dat in het bestreden besluit geen voorwaarden worden opgenomen om de geurhinder te beperken. Zij wijst dienaangaande op het chemisch luchtwassysteem en de opgelegde controle en onderhoud van dat systeem. Het aansluiten van de oude stal op de luchtwasser is volgens haar bouwtechnisch en economisch niet mogelijk en bovendien is ook wettelijk niet voorzien dat bestaande stallen dienen te worden aangesloten op een gaswasser.

De verwerende partij betoogt ten slotte dat het krenghuisje zich conform de sectorale voorwaarden aan de straatzijde bevindt, op een gemakkelijk herkenbare en bereikbare plaats.

12. In haar memorie argumenteert de tussenkomende partij aangaande de mestopslag dat de richtlijnen op de website van de VITO te dezen niet relevant zijn aangezien het AFSS niet van toepassing is op de betrokken inrichting en de bepalingen gelden voor mengmest, dat de vloeibare mest overigens wel degelijk wordt opgeslagen in een afgesloten ruimte, met name een ondergrondse citerne, dat door het bestaan van een 2 meter hoge muur rond de mestvaalt er geen geurhinder mogelijk is en dat het groenscherm ook functioneert als windscherm.

Het bestreden besluit diende volgens de tussenkomende partij het ammoniakstelsel niet verder te motiveren, aangezien dit stelsel is opgenomen in de lijst voorzien in het ministerieel besluit van 19 maart 2004 houdende vaststelling van de lijst van ammoniakemissiearme stalssystemen in uitvoering van artikel 1.1.2 en artikel 5.9.2.1bis van Vlarem II. Zij betoogt dat de verzoekende partijen beweren, doch niet aantonen, dat de huidige geurhinder de normale burenlust overschrijdt en zij merkt op dat de oude stal als quarantainestall zal worden gebruikt en niet onder de ammoniakemissieplichtingen valt.

De tussenkomende partij acht het kringhuisje gerealiseerd in overeenstemming met de wettelijke bepalingen en zij wijst er op dat het transport van en naar de inrichting niet noodzakelijk langs de woning van de eerste verzoeker zal plaatsvinden.

13. In hun memorie van wederantwoord repliceren de verzoekende partijen dat zelfs indien de overkapping te dezen geen BBT is, zij wel degelijk realiseerbaar en wenselijk is gelet op de nabijheid van woningen en kan bijdragen tot het beperken van de geurhinder, dat in de bijzondere voorwaarden niet werd vastgelegd dat het groenscherm bladvast moet zijn, zodat het in de winter niet dienend is, en het slechts dient te worden aangeplant voor zover de aanleg niet door de geplande bouwwerken wordt gehinderd en dat, ondanks de modernisering, niet in redelijkheid kon worden besloten dat er slechts een beperkte toename van de geuremissie zal zijn, gelet op de verachtvoudiging van het aantal varkens, het

beperkt rendement van het luchtwassysteem op het vlak van geuremissies en het toelaten van de helft van het huidig aantal varkens in de oude stal, zonder geurreducerende maatregelen. De geurhinder veroorzaakt door het transport diende volgens de verzoekende partijen wel degelijk te worden beoordeeld in het bestreden besluit, nu niet is uitgesloten dat dit transport langs de woning van de eerste verzoeker passeert.

14. De verwerende partij betoogt in haar laatste memorie dat een berekening van de toename van geurhinder, die overigens niet exact kan zijn, niet tot de marginale toetsingsbevoegdheid van de Raad van State behoort, dat het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning en Vlarem dienaangaande slechts afstandsregels en bepalingen omtrent ammoniakemissiearme stalsystemen bevatten, dat beide aspecten worden beoordeeld in het bestreden besluit en dat eveneens rekening wordt gehouden met de ligging van de inrichting in agrarisch gebied, de grootte van het bedrijf, de plaatselijke situatie, de concrete inplanting van de stallen, de afstand tot hindergevoelige gebieden en de uitstootrichting van de ventilatie.

15. In haar laatste memorie stelt de tussenkomende partij dat het al dan niet overmatig toenemen van de geuremissie geen feitelijkheid is maar een appreciatie, waarvoor de toetsingsbevoegdheid van de Raad van State is beperkt en dat enkel in geval van kennelijke onredelijkheid tot de vernietiging kan worden besloten. De verzoekende partijen voeren volgens haar evenwel geen schending van het redelijkheidsbeginsel aan, noch tonen zij aan dat de beoordeling van de verwerende partij kennelijk onredelijk zou zijn.

Beoordeling

16. Luidens de artikelen 2 en 3 van de motiveringswet moeten alle bestuurshandelingen met individuele strekking uitdrukkelijk worden gemotiveerd, moet die motivering de juridische en feitelijke overwegingen vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen en moet ze afdoende zijn. Het afdoende karakter

van de motivering betekent dat ze pertinent moet zijn, dit wil zeggen dat ze duidelijk met de beslissing te maken moet hebben, en dat ze draagkrachtig moet zijn, dit wil zeggen dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te dragen.

De belangrijkste bestaansreden van de motiveringsplicht opgelegd door de motiveringswet is dat de betrokkene in de hem aanbelangende beslissing zelf de motieven moet kunnen aantreffen op grond waarvan ze werd genomen, onder meer opdat hij met kennis van zaken zou kunnen uitmaken of het aangewezen is de beslissing met een annulatieberoep te bestrijden. Om aan die verplichting tegemoet te komen, is het noodzakelijk doch voldoende dat de beslissing duidelijk de redenen doet kennen die haar verantwoorden en waaruit kan worden afgeleid waarom bepaalde door de betrokkene verdedigde stellingen niet worden gevolgd.

Wat de ingeroepen schending van de materiële motiveringsplicht betreft, is de Raad van State in de uitoefening van zijn wettelijke opdracht enkel bevoegd na te gaan of de overheid is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.

17. Artikel 4.1.2.1 van Vlarem II heeft geen betrekking op de beoordeling van vergunningsaanvragen, maar op de verplichtingen die op de exploitant rusten eenmaal hij een vergunning heeft verkregen. Dit artikel bevat verplichtingen die zich rechtstreeks richten tot de exploitant, los van enige milieuvergunningsvoorwaarde. De vergunningverlenende overheid kan deze bepaling niet schenden bij het toekennen van een milieuvergunning. Bijgevolg wordt de schending van artikel 4.1.2.1 van Vlarem II niet aangenomen.

18. De regeling waarin de door de verzoekende partijen aangehaalde bepalingen van artikel 30bis van Vlarem I voorzien heeft betrekking op de emissie van verontreinigende stoffen. Hoewel geurhinder een gevolg kan zijn van een

dergelijke emissie, vormt dit niet het voorwerp van deze regeling. De verzoekende partijen beweren niet dat de betrokken inrichting niet voldoet aan de sectorale voorwaarden en zij verduidelijken niet waarom bijkomende voorwaarden of maatregelen noodzakelijk zouden zijn en welke BBT daarvoor zouden bestaan, noch op welke wijze niet is voldaan aan een milieukwaliteitsnorm zoals bepaald in deel 2 van Vlarem II.

19. De algemene en sectorale voorwaarden van Vlarem II zijn van toepassing, ongeacht of zij door de vergunningverlenende overheid uitdrukkelijk worden opgelegd. Indien uit een onderzoek van de concrete inrichting en haar omgeving blijkt dat deze voorwaarden niet volstaan om de hinder binnen aanvaardbare perken te houden, moeten strengere voorwaarden worden opgelegd of moet de vergunning worden geweigerd. Dit houdt echter niet in dat BBT die een grotere bescherming bieden dan de sectorale voorwaarden, moeten worden opgelegd, als die voorwaarden volstaan om de hinder binnen aanvaardbare perken te houden.

20. De verzoekende partijen betwisten niet dat de voorziene opslag van vaste mest voldoet aan de constructievoorschriften van Vlarem II.

De provinciale milieudeskundige adviseerde de mestopslag te overdekken, omdat de uitlaat van de luchtwasser over de mestopslag zou blazen waardoor werd gevreesd voor een bijkomende verspreiding van geurcomponenten afkomstig van die mestopslag. De Provinciale Milieuvergunningscommissie echter zag af van die overkapping, omdat aan die vrees werd tegemoetgekomen door het voorzien in een verticale uitstoot van de luchtwasser en bijgevolg niet, zoals de verzoekende partijen beweren, omdat problemen werden verwacht bij het verkrijgen van een stedenbouwkundige vergunning voor een overkapping.

21. Met het bestreden besluit wordt vergunning verleend voor het houden van maximaal 911 varkens. Daarmee wordt het bestaande varkensbedrijf,

omvattende 125 varkens, toegelaten uit te breiden tot het zevenvoudige van het voorheen bestaande aantal stalplaatsen.

In het bestreden besluit wordt geconcludeerd dat "de geuremissie niet overmatig zal toenemen" door de vergunde uitbreiding. Die conclusie steunt op de overweging dat het aantal stalplaatsen in de bestaande quarantaineststal vermindert van 125 naar 55 en op de overweging dat de uitbreiding wordt gerealiseerd in een nieuwe ammoniakemissiearme stal met een chemisch luchtwassysteem en voorzien van een strobed.

De berekening van de bijkomende geuremissie ten gevolge van de uitbreiding van de inrichting, die hoewel niet een exacte, toch een redelijke indicatie is, duidt op een belangrijke toename van de geuremissie, zelfs inachtgenomen de geurreducerende maatregelen en het gebruik van de oude stal als quarantaineststal. De inschatting van de toename van de geuremissie mist in dezen derhalve een afdoende feitelijke grondslag.

Het eerste middel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt het besluit van de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen van 5 mei 2011 waarbij het beroep ingesteld tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Oosterzele van 23 november 2010, houdende weigering van de milieuvergunning aan Ronny De Meyer voor het verder exploiteren en veranderen van een varkenshouderij, gelegen aan de Morestraat 5 te Oosterzele, wordt ingewilligd, de beroepen beslissing wordt opgeheven en de gevraagde vergunning wordt verleend.

2. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

3. Het Vlaamse Gewest wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing en van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 700 euro.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van eenentwintig februari tweeduizend dertien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,	kamervoorzitter,
Eric Brewaeys,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Luc Hellin